

สรุปข้อสังเกตของสมาชิกวุฒิสภา

ต่อรายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
ในการแถลงและชี้แจงรายงานฯ ต่อที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๕

๑. รายนามผู้แถลงและชี้แจงรายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ต่อที่ประชุมวุฒิสภา

๑) นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์	ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๒) นายสันต์ ภัยหลิกี้	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๓) นายพิทักษ์พล บุญมาลิก	เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๔) นายชินันท์ เกตุปราษฎ์	รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๕) นางหรรษา บุญรัตน์	รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒. ข้อสังเกตของสมาชิกวุฒิสภา และคำชี้แจงของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑ ข้อสังเกตของสมาชิกวุฒิสภา

๒.๑.๑ นายกล้านรงค์ จันทิก (ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ) (ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ) (๑ วุฒิสภา)

- จากการพิจารณาศึกษา พบว่า โดยรวม กสม. ได้นำข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะของวุฒิสภาไปดำเนินการแล้ว แต่ยังมีประเด็นที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติควรพิจารณาเพิ่มเติมหรือดำเนินการให้ครบถ้วนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งข้อสังเกตได้แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน คือ (๑) ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน (๒) ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานและ (๓) ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีถัดไป

๒.๑.๒ นายกิตติ วะสีนนท์ (รองประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ) (๑ วุฒิสภา)

- ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน มีดังนี้

ประเด็นที่ ๑ หน้าที่และอำนาจของ กสม. ในการชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๔๗ (๔) ไม่สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามหลักการปารีส

ข้อสังเกตของคณะกรรมการ คือ ควรมีการขยายความมาตรา ๒๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ว่าการชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้า กรณีที่มีการรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศที่ไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรมเป็นการชี้แจงข้อเท็จจริงไม่ได้ชี้แจงแทนฝ่ายบริหารรวมทั้งเร่งสร้างความเข้าใจกับภาคประชาสังคม

ประเด็นที่ ๒ ข้อจำกัดด้านกฎหมายในกรณี กสม. เห็นสมควรมีหน้าที่ในการไกล่เกลี่ย ประนีประนอมข้อพิพาทในด้านสิทธิมนุษยชน

ข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน คือ สนับสนุนให้ กสม. มีหน้าที่ไกล่เกลี่ยประนีประนอม ข้อพิพาทด้านสิทธิมนุษยชนได้ โดยการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อบัญญัติหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทในด้านสิทธิมนุษยชน ไว้ให้ชัดเจนด้วย นอกจากนี้ ควรมีการกำหนดกรณีที่มีให้นำมาไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทได้ด้วยในกรณี ร้องเรียนเกี่ยวกับการล่วงละเมิดและการคุกคามทางเพศ กรณีร้องเรียนเกี่ยวกับความผิดอาญาแผ่นดิน และกรณี ร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำรุนแรงต่อเด็ก เป็นต้น

- ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน มีดังนี้

ประเด็นที่ ๑ การแสดงท่าทีและการออกแถลงการณ์ของ กสม. ในกรณีต่าง ๆ เช่น การชุมนุมทางการเมือง ควรคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพและให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วย และควรทำ ความเข้าใจกับประชาชนและผู้ชุมนุมให้ทราบถึงขอบเขตของสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกรณีทางภาคใต้ เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๕ มีการวางเพลิงร้านสะดวกซื้อทำให้ มีผู้เสียชีวิต จำนวน ๑๗ รายที่สุโขทัย ซึ่งยังไม่เห็น กสม. ออกมาแสดงท่าทีในกรณีนี้

ประเด็นที่ ๒ ความร่วมมือ กสม. และสำนักงาน กสม. ควรพัฒนากลไกการปฏิบัติหน้าที่ โดยร่วมมือกับองค์กรอิสระ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติหน้าที่และมีเครือข่ายในการดำเนินงานร่วมกัน อันสอดคล้องกับมาตรา ๒๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเด็นที่ ๓ การปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคใต้ ควรมีการสร้างเครือข่าย กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคมและหน่วยงานทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกัน

ประเด็นที่ ๔ ควรจัดตั้งสำนักงาน กสม. ในพื้นที่ภาคต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนทุกพื้นที่ เข้าถึงการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้ง่าย

ประเด็นที่ ๕ ควรเผยแพร่รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีให้ประชาชนทุกกลุ่ม สามารถเข้าถึงข้อมูลผ่านเว็บไซต์ได้โดยง่ายด้วยการจัดทำในรูปแบบไฟล์ที่เข้าถึงได้โดยสะดวกและเผยแพร่ ผ่านแอปพลิเคชันที่ผู้พิการทางการมองเห็นสามารถเข้าถึงได้

- ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีถัดไป มีดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ควรเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ของ กสม. ในฝั่งความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติและ แผนการปฏิรูปประเทศ รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณประจำปี เพื่อให้เห็นถึงความเชื่อมโยงและความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ประเด็นที่ ๒ ควรแสดงรายละเอียดของงบประมาณประจำปีเหลือจ่าย การนำไปใช้จ่ายใน การดำเนินการและแผนในการใช้จ่ายในปีถัดไป

ประเด็นที่ ๓ ควรเพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณตามยุทธศาสตร์ กสม. ไว้ในการจัดสรรงบประมาณระหว่างปีงบประมาณด้วย เพื่อให้ทราบการใช้จ่ายงบประมาณการดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมของสำนักงาน กสม. และรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการ ซึ่งเชื่อมโยงไปยังการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

ประเด็นที่ ๔ ควรพัฒนาการนำเสนอข้อมูลโดยใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะข้อมูลที่มีจำนวนมาก เช่น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง แผนภาพหรือแผนผัง ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้นและนำข้อมูลไปใช้ได้โดยสะดวก

ประเด็นที่ ๕ ควรเพิ่มเติมรายละเอียดการดำเนินงานของ กสม. และสำนักงาน กสม. ในบางเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในรูปแบบ QR Code ให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อจะได้รับทราบการดำเนินงานอย่างครบถ้วน

๒.๒ คำชี้แจงของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์ (ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)

- มาตรา ๒๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งทางกรมการมีความเห็นว่า ให้ขยายความ แต่ทาง กสม. นั้นได้มีความพยายามที่แก้ไขหรือตัดออกไปเลย แต่เข้าใจว่ามีความเกี่ยวข้องต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ ดังนั้นการขยายความอาจจะจะเป็นจะทำให้ SCA ที่มีความกังวลได้มีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งทาง กสม. ขอรับไปหรือในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

- คำว่า “ใกล้เคียง” หรือที่สำนักงาน กสม. ใช้คำว่า “ประนีประนอม” นั้น ควรจะใช้คำใดที่สามารถตีกรอบการทำงานของ กสม. เพื่อหาข้อยุติที่เป็นข้อพิพาทหรือข้อขัดแย้งได้โดยที่ไม่เกี่ยวข้องกับคำว่า “ใกล้เคียง” ในกฎหมายฉบับอื่น

- ในส่วนของปัญหาทางภาคใต้ ขณะนี้มีการติดตามอย่างใกล้ชิด มีการลงพื้นที่เพื่อรับฟังคำแนะนำและหารือร่วมกันกับภาครัฐ เครือข่ายภาคประชาสังคม ภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความไว้วางใจและเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างครบถ้วน

- การแถลงการณ์ทาง กสม. ขอรับคำแนะนำเพื่อหารือถึงประเด็นเนื้อหาที่จะเผยแพร่สู่สาธารณชนให้มีความเหมาะสม รวมถึงการเผยแพร่รายงานผลการปฏิบัติงาน ได้มีการเผยแพร่ลงในเว็บไซต์ของสำนักงานเรียบร้อยแล้ว และประชาชนสามารถเข้าถึงได้

- ความร่วมมือกับสำนักงานองค์กรอิสระต่าง ๆ ขณะนี้มีการร่วมมือกันแบบทวิภาคีกับองค์กรอิสระหลายองค์กร สำหรับการประชุมร่วมกันกับหลาย ๆ องค์กรนั้น เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินการดังกล่าว อย่างไรก็ตาม โครงการความร่วมมือดังกล่าวจะนำกลับมาดำเนินการต่อไป

- ยุทธศาสตร์ กสม. ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำโดยจะเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศและเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดต่าง ๆ โดยมีการหารือและรับฟังความคิดเห็น เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง

- งบประมาณของสำนักงาน กสม. เนื่องจากงบประมาณประจำปีเหลือจ่ายของสำนักงาน กสม. เหลือน้อย และงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีจำนวนน้อยจึงต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด อย่างไรก็ตามหากได้รับงบประมาณหรือมีการขยายวงเงินงบประมาณมากขึ้นจะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ สำหรับข้อเสนอแนะและข้อแนะนำอื่น ๆ กสม. จะขอรับเพื่อนำไปปรับปรุงและดำเนินการต่อไป